

Aktualitātes aitu veselībā

veterinārārstes Aijas Šneideres praksē 2014. gadā

OZOLNIEKI 2014

- **Ēdināšanas neatbilstība**
- **Saimniecības vadīšana**
- **Infekciju uzliesmojumi**

Ēdināšanas neatbilstība

- Vēlamajam pieaugumam
- Fizioloģiskajām īpatnībām- mikroelementi, dzimums
- Šķirnei
- Slodzei

Saimniecības vadīšana

- Ganību maiņa
- Dzīvnieku rotācija
- Atnešanās organizēšana
- Cirpšana un attārpošana
(fascioloze, hemonhoze)

Aitu kazu bruceloze

- Latvija ir atzīta par oficiāli brīvu valsti no brucelozes (*B.melitensis*) ar EK Lēmumu 2010/695/ES, (17.11.2010)
- MK noteikumi Nr.988 (20.12.2011)“Kārtība kādā veic brucelozes profilakses un apkarošanas pasākumus aitām un kazām”, lai saglabātu brucelozes oficiāli brīvas valsts statusu ik gadus uz brucelozi laboratoriski jāizmeklē5% no kopējā aitū un kazu skaita valstī (aitas vecākas par 6 mēnešiem)

- Prasības nepildīšanas gadījumā attiecīgā novietne zaudēs oficiāli brīvo statusu un tai tiks noteikts dzīvnieku pārvietošanas un dzīvnieku produkcijas tirdzniecības aizliegums, turklāt visas izmaksas, kas saistītas ar statusa atgūšanu būs jāsedz novietnes dzīvnieku īpašniekam

- novietņu saraksts, kuras jāizmeklē LDC mājas lapā – obligātie veicamie izmeklējumu novietnē
- Praktizējošā veterinārārsta un paraugu laboratorisko izmeklējumu izmaksas sedz dzīvnieku īpašnieks/turētājs!

- Par valsts līdzekļiem izmeklē
 - abortēto aitu asins paraugus,
 - abortētos jērus
 - un smadzeņu paraugus uz Skrepi slimību

Bezmaksas dzīvnieku līķu savākšana – obligāta prasība,

SIA Reneta vai Baltic Trade

tālr.

63822498, mob. 29337148

Par nobeigušajām aitām no 18 mēnešu vecuma jāziņo savam privāti praktizējošam veterinārārstam – jo obligāti jānoņem un jāiesūta laboratorijā izmeklēšanai uz Skrepi slimību.

Infekciju uzliesmojumi

- Abortu izraisošās infekcijas

t.sk. mikroaborti

- Klostrīdiju grupa
- Nagu puve
- Aitu bakas u.c.

- Šmalenbergas slimība
- - salīdzinoši jauna saslimšana

- *Bunyaviridae* dzimta, *Orthobunyavirus* ģints
- 3 vīrusi ar līdzīgām ģenētiskām īpašībām tiek iekļauti *Simbu* vīrusu serogrupā (*Shamonda*, *Aino un Akabane*), kurā iekļauts arī Šmalenbergasvīruss
- Līdz 2011. gadam Simbu serogrupasvīrusi Eiropas teritorijā reģistrēti netika

- klīniskās pazīmes ir nespecifiskas (drudzis, īslaicīgs apetītes zudums)
- Slimības attīstība ir atkarīga no grūsnības perioda, kad notiek inficēšanās
- Riska periods : aitām, kazām –28.-36. grūsnības diena
- ja grūsnie dzīvnieki ir inficējušies šajā periodā, tad slimība izpaužas ar abortiem, nedzīvi dzimušiem vai kropliem mazuļiem.

- Šmallenbergas vīrusa izraisītā infekcija ir viena no šogad visvairāk apspriestajām aitu infekcijas slimībām visā Eiropā.
- Šī slimība nav ārstējama un nes lielus zaudējumus aitu ganāmpulku īpašniekiem, tā izplatās ar vektoru – **mīgeļu**-palīdzību, pieaugušām aitām norit latentī, bet augļiem un jaundzimušiem jēriem infekcijas rezultātā novēro smagas kroplības.

- No 2013.gada Latvijā ir atklāti seropozitīvi dzīvnieki uz ŠS antivielām.
- Latvijā ir konstatēts ŠS vīruss gan govīm, gan aitām.

Ar Šmalenbergas vīrusu skartajos ganāmpulkos novēro:

- grūsno dzīvnieku aborti,
- apgrūtinātas dzemdības,
- ar lielu skaitu nedzīvi dzimušu un vārgu mazuļu
- piedzimušie parasti ilgi nedzīvo,
- daudziem novēro priekškāju un/vai pakaļkāju kroplības

- Jāievēro stingri bioloģiskās drošības un personīgās higiēnas pasākumu ievērošana tiem dzīvnieku turētājiem un kopējiem, kā arī veterinārajiem speciālistiem, kas ir tiešā saskarē ar dzīvniekiem, īpaši **sniedzot dzemdību palīdzību!**
- Dezinfekcija
- Dezinsekcija (arī repelenti, insekticīdi)
- Deratizācija

- izmeklējamo materiālu, kas ir:
- kropli dzimušais jaundzīvnieks/viss abortētais auglis
- atdalīta galva (galvas smadzenes)
- asins paraugs no aitu mātes

- **Diferenciāldiagnozes** ir aitu katarālais drudzis, pestivīrusu izraisītā saslimšana, citu *Orthobunyavirus* izraisītā saslimšana, toksoplazmoze, ģenētiskie faktori, ka arī toksiskās vielas (saindēšanās).

- Datu bāzes izveide
- Epidemioloģiskā izmeklēšana
- Slimības pārnēsēju vektoru izpēte
- Vakcīnas izstrāde
- Slimības ekonomiskā ietekme, tās radīto risku analīze

- Dabisko perēkļu infekciju slimība, kas akūtos gadījumos raksturojas ar
 - drudzi,
 - hemoglobīnūriju,
 - abortu,
 - dzelti,
- hroniskos –
- ar nieru funkciju traucējumiem,
 - produktivitātes samazināšanos.

- Cilvēkiem bīstama infekcija, izpaužas subklīniski vai kā drudzis, meningīts un nieru darbības traucējumi.

Uzņēmīgi visi siltasiņu dzīvnieki, bet biežāk slimo cūkas, govīs, zirgi, suņi, aitas.

Galvenie infekcijas izplatītāji ir inficētie dzīvnieki, jo sevišķi grauzēji.

- Izraisītājs izdalās no organisma ar urīnu, inficēšanās notiek caur gļotādu vai ādu.
- Augsnē un ūdenskrātuve saglabājas ilgāku laiku, var iekļūt caur bojātu ādu.
- Ja reiz grauzēji ar leptospirām ir inficējušies, tad tie tās izplata visu mūžu!

- Leptospiras vairojas aknās, nierēs, dzemdē.
- Sākumā novēro drudzi, atoniju, aknu sāpīgumu, var būt hemoglobīnūrija, dzelte, vēlāk anēmija, asiņojumi gļotādās, tūskas zemādā. Grūsnie var abortēt.
- Hroniskos gadījumos aitām novēro poliūriju, urīns duļķains, ar palielinātu proteīna daudzumu, sāpīgs nieru apvidus, dzīvnieks novājē.
- Retāk- diareja, periodisks acu iekaisums.

- ANTIVIELAS ASINĪS
- SVAIGĀ URĪNĀ ATROD PAŠAS LEPTOSPIRAS

- IZĀRSTĒT UN ATBRĪVOT NO LEPTOSPIRĀM VAR TIKAI AR ANTIBIOTIKĀM (STREPTOMICĪNS, OKSITETRACIKLĪNS)

- Regulāri veic deratizāciju, izvairās no atklātu ūdeņu tvertņu izmantošanas aitu dzirdināšanai.
- Atklājot dzīvnieku saslimšanu, nekavējoties jāveic pasākumi cilvēku pasargāšanai no inficēšanās.

Astu amputācija

- Cik tas ir aktuāli LV?
- Plusi un mīnusi
- Par un pret
- Prakse un teorija
- Likumdošana

- Aizliegts pārveidot lauksaimniecības dzīvnieka izskatu (MK not. Nr. 5- L.dz.visp.labpt prasības)
- Dzīvnieku aizsardzības likums atļauj veikt veterinārārstiem astu amputācijas, ja ieguvums ir lielāks nekā diskomforts (Dzīvnieku aizsardzības likums).
- Regula par bioloģisko lauksaimniecību nosaka, ka astu amputācija nedrīkt būt kā sistēma, bet pie noteiktiem apstākļiem tā ir pieļaujama.